

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo leto 1 gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino in dopise sprejema J. Krajec v Novem mestu.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Gospodarske stvari.

Mislino zopet na kmeta.

„Kmet je revež“. Kdo tako pravi? Kmet sam. Ali še kdo? Ali se mar kmet tudi gospódi smili? Gotovo je pri veliki večini slovenske gospode, zlasti pri slovenskih domoljubih, kmet večkrat na mislih, gotovo se vsem omikanim Slovincem v resnici smili. Kaj bi tudi ne! Vsaj je slovenski gospod kmečke korenine, navadno sin trdih slovenskih kmetov, ki so veliko potrošili, da se je izšolal in postal ali uradnik, duhovnik, učitelj, trgovec itd. Vsaj omikani slovenski domoljubi čislajo kmečki, slovenski jezik ter ga rabijo od dne do dne bolj v govoru in pisavi, v uradni pisarni in v domačem krogu. Taki domoljubi se pri svojih pogovorih večkrat spominjajo kmeta, ko vidijo, kako mora trdo delati, velike davke plačevati, ko vidijo, kako mu škodo dela zdaj dež, zdaj suša, zdaj mraz, zdaj toča, ko vidijo, kako mu trtna uš vinograde razjeda, kako mora pridelke za nizko ceno prodajati. In pri takih prilikah marsikdo izmed slovenske gospóde vzdihne: „Kmet je revež“.

Ali to je premalo; s takimi vzdihni in pobožnimi željami kmetu ni pomagano. Zato morajo domoljubi priskočiti na pomoč kmetu z dejansko podporo. — Gospóda stori za svoje razveseljevanje skoro dá preveč. Le poglejmo, koliko se snuje društev v zabavo gospódi. Bralna društva, čitalnice, pevska, godbena, telovadska, strelska društva, imajo sicer namen, buditi narodni duh, ali ob enem so tudi le gospódi v zabavo; naš kmet nima od tega nič posebnega — seveda tudi k stroškom nič ne pripomore. Nočemo svetovati, da bi se taka društva čisto opustila; ali svojo pozornost naj bi slovenski domoljubi v novejšem času obračali še na druga, koristnejša društva. To so kmetijske podružnice. Glejte, vrli domoljubi; ta društva spé skoro po vsem Slovenskem, posebno pa po Dolenjskem. Malo je o njih slišati. Človek bere, kako zboruje to pa to zabavno društvo; o kmetijskih podružnicah pa skorej ni sluha ni duha. Za razne veselice se nabira in nabere ter

potroši veliko denarja; za kmetijske družbe se niti vinar ne daruje. Ne, tako ne sme več biti! Kmetijske podružnice moramo zopet oživiti; omikani domoljubi se jih morajo z veseljem poprijeti, sklicovati shode, v njih podučevati kmeta in zlasti nabirati darove, da se denarno opomorejo te kmetijske podružnice. Vsaj je silno sramotno, da so vse kmetijske podružnice v gmotnem obziru kaj uboga društva. Če se je v kratkem času nabralo tu pa tam za kakošno veselico več stotin, zakaj se ne bi še za kmetijsko društvo. Kedar bode eno imelo kaj novcev na razpolaganje, potlej lahko deluje. In to delovanje kmetijskih podružnic naj bi bilo v tem, da revne posestnike, ki so bili po nesrečah zadeti, denarno podpira. N. pr. revnemu kmetu je toča pobila, malemu vinogradniku je trtna uš edini vinograd ukončala, kočarju je cerknila edina kravica. V takih, v resnici usmiljenja vrednih slučajih naj bi se pomagalo. V obče bi se morale kmetijske podružnice bolje gibati.

Recimo: Kranjska hranilnica daruje raznim zavodom in društvom leto za letom podpore, za katere so prosili. Še nikdar pa nismo brali, da bi bilo kateremu kmetijskemu društvu darilo naklonjeno. V obče so pač ne sliši, da bi dohajali znatni zneski kmetijskim podružnicam. Domoljubi slovenski, dolenjski! Oklenimo se tedaj teh društev, okrepčajmo jih in skrbimo, da bi po tem potu došla našemu kmetu kakošna pomoč. 1.

Vinska pokušnja.

Kakor je obče znano, priredi c. kr. kmetijska družba kranjska v zvezi s sadno razstavo od 18. do 21. oktobra t. l. tudi vinsko pokušnjo v Ljubljani. Mnogo najboljših pridelovalcev vinskih se je uže oglasilo in obljubilo dati svoja vina na pokušnjo. S te strani je vinska pokušnja torej zagotovljena. Zavedni vinarji dolenjski in notranjski so vsaj po nekaterih okrajih izpolnili dolžnost svojo, sedaj le še preostaja, da bode imela vinska pokušnja tudi tisto korist, katere želi kmetijska družba. Katera je pa ta korist? Korist bodi ta, da pridejo vsi tisti,

kateri potrebujejo dobrega vina, na pokušnjo, da se prepričajo, da rodi tudi na Kranjskem dobro, celo izvrstno vino. Vinska pokušnja bode tako prirejena, da bode mogoče na podlagi pokušenj tudi kupiti večje množice vina ter naj bode ta pokušnja nekak začetek vinskega semnja. Gorenjci in Korošci! Vi ste se odvadili sami hoditi po vino na Dolenjsko in v Vipavo, ampak kupujete ga od prekupcev in zato dobivate le slabo in drago blago. Še tisti, ki gre sam po vino, pride navadno vinskemu mešetarju v roke, ta ga pa tje pelje, kjer so ga najbolj podkupili. Vinskega mešetarja pa podkupi najbolj tisti, ki bi se rad iznebil slabega vina po visoki ceni. Pri vinski pokušnji v Ljubljani pokusil bode lahko vsak sam mnogo vrst vina in izbral si bode tistega, ki mu najbolj ugaja. Na ta način bode dobiček dvojen: gorenjski in koroški gostilničarji dobili bodo dobrega in poštenega vina, Dolenjci in Vipavci bodo pa lahko prodali svojo izvrstno kapljico. Ker ima itako vsak Slovenec mnogokrat opravila v Ljubljani, zato naj vsak tako uredi, da pride ob času od 18. do 20. okt. v Ljubljano na razstavo in da se udeleži vinske pokušnje.

Iz kranjskega deželnega zbora.

Za Dolenjce utegne biti delovanje letošnjega zbora kaj koristno. Za dolenjsko železnico n. pr. se bode precej velika svota dovolila iz deželnega zaklada. Do zdaj se je potegnil deželni zbor zlasti za olajšave glede daca na žganje. Najprvo so se poslanci potegnili za to, da ne bi se državni davek pobiral že s 1. sept., ampak še le s 15. okt. t. l.

V drugo so se pa za to pognali, da ne bi bilo deželne naklade od žganja, doma pridelanega iz domačega blaga za domačo porabo. Prostih naj bi bilo namreč 56 litrov; kakor velja to pri državnem dacu. Taka postava utegne obveljati s januarjem prihodnjega leta; vsaj upanje imamo. Morebiti bodo gg. poslanci še več dosegli. Zavoljo tega bi lahko ljudje slive letos namočili; drugo leto pa, če bo postava od cesarja potrjena, pa bodo začeli kuhati žganje tudi za domačo rabo.

Za tako koristno postavo, za to potrebno olajšavo, potegnili sta se posebno gg. poslanca Pfeifer in Šuklje, katerih govora bi kaj rade prinesle „Dol. Nov.“, pa zaradi malega prostora ni mogoče, skrajšana pa bi one vrednosti ne imela.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Presvetli cesar je bil z vojaškimi vajami v Belovarju jako zadovoljen.

Cesarski minister Kalnoki je obiskal nemškega kancelarja Bismarka. Vgiba se zakaj? Splošna misel je, da sta se pogovarjala o Bolgariji.

Nemški cesar pride v kratkem obiskat našega cesarja na Dunaj in laškega kralja ter svetega očeta papeža v Rim. Sploh se misli, da si bode prizadeval poravnati Avstrijo z Rusijo gledé Bolgarije. Pred nekim časom je obiskal pa ruskega cesarja.

Deželni zbori še zborujejo. Kar se je do zdaj v kranjskem zgodilo, o tem smo poročali nekoliko na drugem mestu. V štajerskem deželnem zboru je hotel Nemeč Slovincem zabavljati, pa ga je zavrnil najprvo nemški tovariš in potem še dva slovenska poslanca. Ti liberalni Nemci bi nas najraje v žlici vode potopili!

V Istri sedi v deželnem zboru poleg Italijanov, ki imajo večino, tudi 6 slovanskih (hrvatskih in slovenskih) poslancev, ki se hrabro potegujejo za svoje volilce in za čast svojega jezika. Govoré v hrvatskem in slovenskem jeziku, kar pa Lahone silno jezi. Hoteli so jim to ubraniti, ali vlada je morala vendar izreči, da imajo Hrvati in Slovenci pravico, govoriti v svojem jeziku in da se morajo sprejemati tudi slovansko pisane vloge. Deželni glavar Vidulič je bil zaradi tega tako jezen, da je odstopil.

Staročehi in Mladočehi so imeli velike shode. Prvi so dokazovali, da so za svoj narod veliko pridobili in da bodo sedanjo vlado podpirali, dokler jim ne bo sovražna, drugi so pa obema, svojim tovarišem in vladi zabavljali. Dobrega sadu to pač ne more roditi bratskim Čehom. Mladi bi morali to misliti, da se z glavo ne more skozi zid — in da prevelika vročina škoduje.

Na Dunaju bode 26. do 29. nov. splošni avstrijski katoliški shod. Pogovarjal se in sklepal bode o denšnjih potrebah katoliške cerkve.

Kaj je novega po širokem svetu?

Srbi so praznovali stoletnico rojstva velikega svojega pisatelja Vuka Štefanoviča Karadžiča, ki je storil jako veliko za lepi sedanji jezik srbski, ki se glasi jako podobno slovensščini, pišejo pa z drugimi črkami, s cirilico. Sicer pa še v Srbiji ni pravega miru. Pa kako? — vsaj kralj sam daje čuden zgled, ko se hoče ločiti od svoje zakonite žene!

Na Nemškem je bil pri vojaških vajah avstrijski nadvojvoda Albrecht.

V Rumuniji bodo imeli nove volitve v državni zbor. Vlada vse lepo in dobro obeta, da bi dobila zopet večino.

Na bolgarskega ministra Načevića je neki hudobnež večkrat ustrelil z revolverjem. Minister je bil samo lahko ranjen. Knez Ferdinand pa

pridno ogleduje in hvali vojsko. Če mu bode kaj koristila?

V vročej Afriki, južno od Egipta, v deželi Sudan še vedno ni miru. Vstaši stiskajo posebno mesto Suakim. Dve angleški ladiji ste odpluli tjekaj in eden egiptovski polk je odšel, da tamo pomnoži posadko.

Piše se nam:

Iz Krške doline. — (Vozniki imejte usmiljenje s živino.) Kteri ljudje so najbolj neusmiljeni? Pred nekaj časom bi bil krivo sodil neko posebno vrsto rokodelcev; zdaj prišel sem do družega prepričanja. Vozniki so oni ljudje. Oni nimajo prav nič usmiljenja z živino; kar groza obhaja človeka, ako vidi, kako ravnajo ti ljudje z živino. Kako koristna mu je domača živina, kako zvesta, delavna; za vse plačana je z bičem. Skoraj bi človek moral dvomiti o tem, ako ne bi sam takih prizorov gledal dan na dan. Ne daje se ji potrebne hrane, nalaga pretežko, v klancih ne išče priprege. Ako pod težo revno živinče omaga, ali ne stori svojimu vodniku, pa ne vodniku ampak mučitelju, po volji, preklinja jo, pretepa, suje, da je groza. To se godi posebno takrat, kadar pretežko naklada in hoče, da živina stori več, kakor ji moči dopuščajo. — Kako nečastno, sramotno in škodljivo je to. S tem kažeš svojo surovost in neotesanost, brezsrčnost. Koliko škode si s tem nakoplješ? Če nakladaš pretežko, kaj pridobiš s tem? Ne na času in tudi ne pri plačilu; predno enkrat težko pripelješ, pripelješ polagoma lahko dvakrat, trikrat. Če živini težko nakladaš, spridi se ti, posebno konji, popada ti na tla, odere se. Kakšen dobiček imaš od svoje trme? Gospodarji, vozniki! preračunite škodo, katero imate po takej nespametnej vožnji. Varujte svojo živino, posebno pazite na svoje hlapce. Brezvestnega, neusmiljenega hlapca ne trpite pri hiši za nobeno ceno, en dan stori vam več škode, kakor vam celo leto prisluži. Vedno mislite, da Bog vam živine ni vstvaril, da bi jo mučili, ampak da vam pomaga pri delu, če pametno ravnate ž njo. Uboga živina čuti udarce, prenapeto delo, kakor človek in je toraj tudi usmiljenja vredba.

Iz Šent Vida pri Zatičini 12. septb. —

Marsikdo je čudé gledal dné 5. t. m. pop., ko so Šentvidčani začeli razobešati cesarske in narodne zastave, po oknih pa nastavljali transparente z napisi in cesarskimi podobami itd. V sredi vasi pa se je postavil močan steber okrašen z mnogimi lučmi, cesarsko podobo in napisom: „Živi cesar, domovina, večna bode Avstrija“, in na vrhu krasila je vse to velikanska krona. Cela vas bila je okrašena, kakor še nigdar tako.

Ob 4. uri pop. začeli so grometi možnarji, v zvoniku pa pritrkavati, vse je kazalo, da se vas pripravlja za imeniten praznik, in res pripravljala se je za praznovanje 40letnice Nj. Veličanstva presvitlega cesarja Franc Josipa I.; s tem hoteli so pokazati Šentvidčani, da nočejo zaostati, ampak pokazati ljubezen do svojega milega vladarja.

Po „Ave Mariji“ so se po hribih užigali kresovi, po vasi pa luči in kmalo bila je vsa vas razsvitljena; vsak si je prizadeval svojo hišo lepše okinčati, omenim posebno hišo g. Slivnika in gospe Podobnik-ove; prvi si je tudi mnogo prizadeval, kako slavnostni dan polepšati. Za vredbo slavnosti se je tudi mnogo potrudil tukajšnji gospod kaplan Kregar.

Krasno je bilo viditi, ko je ob 8. uri stopala požarna bramba z lampijoni po vasi okoli in dospevši nazaj pred slavnostni steber na povelje napravila štirivogel, v sredo pa stopili pevci ter zapeli: Cesarsko himno, Jadransko morje in Nočni mir. Med petjem prižigal se je umetalni ogenj. Po petji podala se je požarna bramba in ljudstvo na bližnji griček za vasjo, na kojem so se z lampijoni sestavile črke F. J., tam so se spuščale rakete, vmes pa streljalo z možnarji.

Drugi dan na vse zgodaj nas zbudi mogočno streljanje in pritrkavanje zvonov, ob 9. uri bila je slovesna sv. maša, katere se je vdeležila mladina iz Šentvidške in Velikogaberske šole, požarna bramba in med drugimi odličnimi gospodi tudi gosp. okr. glavar Matija Grill, katerega smo opazili že zvečer pri razsvetljavi.

Po sv. maši so šli šolska mladina in požarna bramba ter mnogo družega ljudstva na lepo ozalšan vrt, kjer so se šolski otroci obeh šol pogostili s pečenko kruhom in vinom, ob enim se je razdelilo 200 knjižic „Naš cesar“; ostalim pa so se delile podobe cesarja in cesarice. Knjige in podobe delil je gosp. okr. glavar sam.

Ob 1. pop. je bil skupen obed pri gostilničarju p. d. Oblčanu v lepo okrašeni poletenski hiši na vrtu, katerega so se vdeležili g. okr. glavar, g. sodnik Jenčič in g. davkar Lilek iz Zatičine, domači in nekaj tujih duhovnov, učitelji, voditelji in namestniki požarne brambe Šentvidške, in še nekoliko drugih faranov. Napitnic je bilo mnogo; prvo napil je domači gosp. župnik presvitlemu cesarju, nadalje pa se je g. okr. glavar prav zadovoljno izrazil, da Šentvid sme biti ponosen na današnji dan in slavnost. H koncu tudi jest kličem: Bog nam ohrani presvitlega cesarja še mnogo let.

A. K.

Iz Mokronoga. — Z veseljem smo pozdravili veselo vest, da se je v našem trgu osnovala posojilnica za Mokronog in okolico, kjer se bo za male obresti dobival na posodo denar, s čimur bo vstreženo vsakemu, kateri rabi posojila. Vstano-

viti tako posojilnico bila je uže živa potreba, kajti nahajalo se je par oderuhov, ki so na prav izvoljen način znali odirati vbozega kmeta. Koliko poštenih gospodarjev šlo je na kant, ko so njim v roke prišli, ali sedaj se bodo menda vendar toliko spametovali, da bodo namesto k oderuhom hodili v posojilnico po denarja. Pristopite toraj v obilem številu k temu plemenitemu podjetju in videli bode, da se ne bote varali, kajti imeli bote opraviti s poštenimi ljudmi, ki ne tirjajo oderuških obrestij. —

Slavnost povodom 40 letnega vladanja presv. cesarja morala se je odložiti, kajti ravno nekaj dni prej nam je toča uničila skoro vse pridelke. Nekateri reči so se zopet obrasle, le po vinogradih je slabo. Najboljši gori Markovec in Bojnik pa niste tako hudo prizadeti in tam se je nadejati dobre kapljice. Toča je letos dobro obiskala naše kraje, posebno pa po Sentruperski fari. Pa si ljudje ne dajo povedati, da bi tako gladko ne izsekavali gozdov, kateri so tolika bramba proti toči. Kolikor manj bo pri nas gozdov, toliko več bodemo imeli toče.

Iz Velikih Lašč. — Kakor marsikje, obhajali smo tudi pri nas dne 16. sept. prelepo slavnost v spomin 40letnega prevspešnega, plodovitega vladanja presvitlega cesarja Franc Jožefa I. Vse je tekmovalo ta dan prirediti lepše, dostojniše zunanje znake, kot izliv notranjih čutil neomahljive vdanosti in goreče ljubezni do najvišjega Gospoda in vladarja. In kaj bi tudi ne! Saj očetovska ljubezen do nas, ktera je vsajena in živo tli v blaženem, plemenitem srcu predobrega cesarja, ktera dan za dnevom oživlja in ozdravlja, leto za letom podpira in vzdiga potrta srca državljanov, ktera po vseh krajih prostrane Avstrije vzbuja novo življenje in polajšuje trpljenje, mar tako srce, taka ljubezen ne bode rodila tudi nasprotno: ljubezen, najglobokejo, srčno hvaležnost pri zvesto udanih podložnikih? Vsikdar! Zato pa je bilo pri nas ta dan vse tako ljubko, tako prijetno in lepo, kakor nikdar poprej. Že na predvečer goreli so po bližnjih hribih kresovi, vas je bila čarobno razsvetljena, gromeli so močni streli topičev, svirala je godba, kar je napravilo globok, prijeten vtis na zbrano množico ljudi. Manjka mi besed in vem tudi — prostora v listu —, da bi deloma opisal, kar je bilo viditi lepega, hvalevrednega. Transparentov po hišah, lampijonov, lučic, umetnega ognja, mlajev, zastav in družega okrašenja ni manjkalo.

V jutro slavnostnega dné zbudilo nas je bobneče streljanje in vesela godba. Ob. 10. uri obhajala se je slovesna sv. maša z asistenco, pri kterej je iz tisoč in tisoč src plamtela goreča molitev za srečo in zdravje predobrega očeta vladarja k Vsegamogočnemu. V. č. g. župnik Gerjolj govoril je krepko, slavnosti primerno in v srce se-

gajoče. Po sv. opraviču pela se je zahvalnica in za sklep: „Cesarska himna“. Precej potem blagoslovila se je v navlašč prirejenem, z vencem opletenem in okusno bogato okinčanem slavnostnem prostoru prelepa šolska zastava iz čiste bele svile, okrašena s pozlačenimi franžami in slikama M. Božje in sv. Alojzija in stane 90 gl., ktero so podarile radodarne roke šoli v stalni spomin. Po blagoslovljenji zastave pomikalo se je vse v procesiji med sviranjem godbe na kraj nove občinske hiše, kjer se je med vbranim petjem vložil in blagoslovil temeljni kamen. Zbrana je bila velika množica ljudi; nazoča bila je vsa gospôda domača in iz okolice, njej na čelu pa c. kr. okr. glavar pl. g. Dr. Thoman.

Po 1. uri popoldne bil je banket pri županu M. Hočevanju. Dolge mize v okrašenem kegljišču bile so napolnjene s krepčili, a krog in krog vse zasedeno z najodličnejšo gospôdo, s zastopniki domačih in zunanjih občin. Uradne napitnice bile so tri. Prva, županova, veljala je presvitlemu cesarju Franc Jožefu I.; druga, nadučiteljeva, c. kr. dež. predsedniku baronu A. Winklerju; zadnja, c. kr. okr. glavarja, občini Velike-Lašče in celemu sodniškemu okraju. Pri vsakej odmevali so burni „živijo“ „slava“ klici spremljani s cesarsko himno. Vladala je srčna navdušenost. Med prosto zabavo prevladal je duh zgovornosti. Napivalo se je rédoma duhovito g. c. kr. okr. glavarju, c. kr. notarju, g. Gavdiju, itd. itd. G. župan Matija H. nazdravil je g. sod. Šuflaju prav laskavo, dovtipno. Povdarjajoč zasluge vrlega možaka omenil je, kako so se sodniške razmere v sedajnosti zboljšale, kako so odpravljene pogosto pridrdrajoče kočije predrazih zagovornikov iz središča dežele Kranjske, kako sedaj lepo vlada zaupanje itd. itd., kar je nam kmetom in vsim v prid in polajšanje. Pritrjevaje temu govoru zaori brezkončni „živijo“ „slava“ in veselega brenka ni bilo ne konca ne kraja. Enako napivalo se je nazočim in nenazočim pospešiteljem slavnosti, zasluženim in merodajnim osebam. Z eno besedo: vse je bilo vneto, veselo in zadovoljno pozno v noč, — do ranega jutra družega dné. Vsklik: „Bog živi presvitlega cesarja Franc Jožefa I. mnogo let“ pa še danes doni po ušesih in prelepe slavnosti pozabili ne bomo nikdar. Letnica 1888 in dan 16. sept. pa ostaneta zapisana s zlatimi črkami nam samim v čast in ponós, a potomcem našim pa v veseli spomin in v posneto. Bog!

I. Pavčič.

Iz Karlovca. — Velečastiti gosp. O. Gilbert Gravl je praznoval dne 25. sept. redko slavnost, namreč 50 letnico vstopa v red Sv. Frančiška. Na rojstni dan 2. vinotoka doživel bo 70 letni dan svojega bogoljubnega in zaslužnega življenja in 4. t. m. spominjal se pak bo sedemdesetega dneva svojega krstnega imena sv. Frančiška Serafinskega.

— V Karlovc je prišel za učitelja in kateheta na mestno narodno šolo l. 1847 in je tam do l. 1853 neutrudljivo v blaženi prid mladine služboval. Mnogi še zdaj živeči odlični meščanje so bili njegovi učenci. Velečastiti gospod jubilat pridobil si je s svojo prijaznostjo in uljudnostjo mnogobrojnih prijateljskih src in veliko spoštovanje. Iskreno tedaj čestitamo njegovi nekdanji dijaki. Živio! živio!

M. B.

Domače vesti.

(Premembe pri duhovnikih.) Č. g. A. Šmidovnik, kaplan v Žužemberku, je postal župnik v Prečini; od koder gre č. g. administrator Av. Ščinkovec v Žužemberk. Č. g. Golma-er je dobil župnijo Javorje pri Litiji.

(Za notarja v Zatičini) je imenovan g. Stanko Pirnat iz Brežic, vrl domoljub.

(Učiteljske premembe.) Stalno nameščeni so naslednji začasni učitelji: M. Verbič v Sodražici, A. Pirc v Borovnici, Fr. Črnagoj v Šmartnu pod Šmarno Goro, Martin Judnič v Vavti Vasi, L. Blejec v Trzini, Marija Clarici v Moravčah, L. Fettich-Frankheim in M. Mežan v Knežaku, M. Mežan na Slapu. Gosp. J. Raktelj, doslej v Ribnici, imenovan je učiteljem pri sv. Gregorji, 3. učiteljsko službo v Krškem dobila je gspdč. Mar. Michel, 4. gspdč. Ana Schmidinger. G. Fr. Kozjak v Škocijanu 3. službo v Borovnici, g. Fr. Trost, nadučitelj na Vinici, dobil je nadučiteljsko službo na Igu. Nadučitelj L. Arko v Sodražici je umirovljen.

(V Dragi) je voljen za občinskega predstojnika zopet g. P. Turk, svetovalca sta gg.: Vesel in Mihelič.

(Zadruga krčmarjev) v Kostanjevici volila si je za načelnika g. I. Kuntariča, za namestnika g. Fr. Bučar-ja.

(† Franc Ilovski), občespoštovani meščan, umrl je pretečeni petek zjutraj nenadoma, 74 let star. Ranjki je bil eden onih vrlih mož, ki res zaslužijo spoštovanje. Naj počiva v miru!

(† Umrl) je v Ljubljani c. kr. davčni kontrolor Suhadobnik. Nekdaj je pisaril slovensko ter zložil tudi nekaj pesmic. Zadnjič se je pokazal na slovstvenem polju kot vrednik lista: „Ljudski glas“.

(Zlato sv. mašo) obhajal je z veliko slovesnostjo 25. sept. t. l. v Ljubljani preč. g. O. Evstahij Ozimek, provincijal reda sv. Frančiška. Rojen 24. jan. 1817 v Št. Vidu pri Zatičini, stopil je v 21. letu svoje mladeniške dobe v samostan ter bil 12. marcija 1842 v mašnika posvečen. Skoraj 40 let služboval je neutrudljivo na gimnaziji v Gorici; od l. 1859. bil je tudi vodja

teje gimnaziji. V letu 1884 preselil se je v Ljubljano; tukaj je bil precej v prihodnjem letu za provincijalnega vikarija in v 1886. letu pak za provincijala izvoljen. O. Ozimek, kateri si je pridobil brezštevilne zasluge po svojem neumornem delovanju za blagor in čast kranjsko-hrvatske provincije reda sv. Frančiška, je še sedaj v popolnem telesnem in duševnem zdravju. *u. 28. febr. 98 v G. 239 atom.*

(Praznovanje) cesarske 40 letnice v Žužemberku se je 23. septembra posebno svečano vršilo, kakor se navadno le po mestih napraviti zamore. — Vse to kaže, da imajo Žužemberčani prave može v svoji sredi. Živili!

(V Velikih Laščah) so praznovali 40-letnico cesarjevega vladanja z lepo slavnostjo; med drugim so blagoslovili novo šolsko zastavo in položili temelj novi občinski hiši.

(V Litiji) so imeli cesarsko slavnost 23. septembra.

(Slavnost) v spomin 40letnega vladanja Nj. Velečastva cesarja Franca Jožefa I. priredi mokronoška občina dne 6. in 7. oktobra t. l. sè sledečim vspeedom: Dne 6. okt. na večer sijajna razsvetljava se zastavami okrašenega trga, kresovi na bližnjih gričih, umetalni ogenj, mirozov z po domači požarni brambi skozi trg do občinskega urada prirejeno bakljado. — Dne 7. okt. zjutraj ob 5. uri budnica. Ob 8. uri razdelitev zneska 50 gld. med občinske siromake. Ob 10. uri slavnostna sv. maša. — Ob 1. uri popoldne banket, pri katerem, kakor tudi pri družih muzikaličnih točkah svira uniformirana godba meščanske garde Novomeške. Ob polu 4. uri izlet na bližnjo „Žalostnogoro“, kjer se bode pogostila šolska mladina in razdelile med isto knjižice „Cesar Franc Jožef I.“. Ondi sledi prosta zabava z godbo in petjem. — Na večer sijajni ples.

(Vabilo) k slavnosti, katero priredi šmartenska občina združena s požarno brambo in pevskim zborom v proslavo 40letnega vladanja Nj. Veličanstva cesarja Frana Josipa I., v nedeljo 7. okt. v Šmartnem pri Litiji. Vspored: 6. okt. zvečer ob 7. uri razsvetljava, streljanje s topiči, v okoliških hribih kresovi. 7. okt.: zjutraj ob 5. uri budnica, streljanje, godba; ob 9. uri blagoslovljenje nove zastave požarne brambe, potem slovesna sv. maša z asistenco, ob 12. uri slovesni spreved šolarjev na primerni travnik, kjer bode obed šolarjev, po obedu „tombola“. Odbor.

(Iz Prečine) se poroča, kako ginljivo je bilo poslavljenje preč. g. župnika Bačnika, ko je zapustil tamošnjo faro sredi avgusta. Ni čudo, da ni ostalo suho nobeno oko, ko je dal blagi gospod zadnjič blagoslov z Najsvetejšim — vsaj je visokčastiti župnik vodil Prečinsko faro nad 40 let z ljubeznijo in modrostjo, ki mu je naklonila vsa srca. Sedaj biva blagi starček v Novem mestu v

pokoju. Njegov naslednik g. Šmidovnik je bil v Ljubljani inštaliran pred nekaterimi dnevi.

(Obrtnijska šola) v Ljubljani se bode kmalu odprla. V Virantovi hiši pri sv. Jakobu bodo učne sobe. Bog daj dober uspeh šoli, katero jako potrebujemo in bode imela brez dvoma veliko korist za našo deželno!

(Posojilnica v Ribnici), zadruga z omejenim poroštvom, začela bo svoje poslovanje. V načelstvu so gospodje Fr. Višnikar, c. kr. sodnik in deželni poslanec, Mat. Skubec, dekan, Jan. Lovšin, trgovec in Fr. Erhovnic, notar.

(V Stopičah) so popravili in razširili cerkev, da je veselje. Pretečen teden pa smo gledali v tukajšnjem samostanu prekrasno podobo „Lurske matere božje“, koju je dobil vrli gospod župnik iz Tirolskega za stopiško cerkev. Več o tem bodemo še pisali.

(Dolenjce) pozivlje kmetijska družba, naj se obilno vdeleže vinske pokušnje v Ljubljani ob priliki sadne razstave 17. oktobra, ker jim bode s tem dana prilika, da dobedo za svojo starino kupcev ter da pokažejo, da je tudi na Dolenjskem a ne samo na Hrvatskem izvrstnih vin. Uže več gorenjskih gostilničarjev je izrazilo, kako veseli so pokušnje, ker menijo, da dobedo na ta način brez velikega truda dobre kapljice za prihodnje leto. Na delo torej, Dolenjci!

(Prodaja plemenskih bikov na Krškem.) C. kr. kmet. družba kranjska prodajala bode v torek 16. okt. dopoldne ob 9. uri na Gregoričevem dvorišči na Krškem biko muricodolske (sive) pasme. Ti biki so nakupljeni z državno podporo ter bodo predani na javni dražbi onim kranjskim gospodarjem, kateri dajo največ za nje. Na dražbo bodo postavljeni biki za polovično kupno ceno.

(Oglasila za kuhanje žganja), davka prostega, iz domačih pridelkov (sliv, tropin itd.), je treba do 15. oktobra vsakega leta vposlati v smislu neke stare postave. Taka oglasila naj bi se pri županstvih vlagala, da ne bi ljudje daljnih potov imeli. Tako prošnjo od strani Viničanov bode predložil gosp. poslanec Pfeifer deželnemu zboru; kajti do zdaj velja, da je treba oglašati se pri finančni straži.

(Raglas.) Da bi c. kr. okrajno glavarstvo zamoglo vinorejcem prejem reznikov ameriških trt: vitis riparia, vitis solonis in York Madeira, vse tri za podlogo pri požlahtnenji, York Madeira pa porabo brez požlahtnenja — iz vrta z ameriški trtami v Kostanjevici na pomlad leta 1889 omogočiti, so pri dotičnih občinskih uradih napovedalne pole razpoložene, v katere naj vinorejci svoje ime, stališče, hišno št., potem vrsto gori imenovanih trt, in številko reznikov — do konca meseca oktobra 1888 vpišejo. Cena za 100 komadov

reznikov se bode razglasila, kadar bode dotični odloček c. kr. visokega ministerstva za poljedelstvo tu sem dospel. C. k. okr. glavarstvo v Krškem.

(Pri konjski premivanji) v Novem mestu, 12. sept. so dobili sledeča darila: 40 gld. J. Kuntarič iz Kostanjevice, 25 gld. Ivan Gorenc z Vrha, 20 gld. A. Barborič iz Čadreja, 50 gld. Anton Planinšek iz Mirne, 30 gld. Al. Volk iz Zbur, dvakrat po 20 gld. Ant. Majzelj iz Št. Jerneja, 15 gld. J. Marinšek iz Cerkelj, 10 gld. Martin Ranguš iz Sel, 15 gld. J. Strogen iz Ostroga. Po 10 gld. na dalje: Fr. Strgar iz Leskovca, Jos. Gričar iz Malenc, Fr. Vide iz Svabov. Sreberne svetinje so dobili: Ant. Strauss iz Kostanjevice, Fr. Nečimer iz Tomaževega, baronica Borš iz Pleterij, Ant. Smola iz Grma, Ivan Marinšek iz Cerkelj, Avg. Luzer iz Novega mesta, Florijan Zorko iz Bele cerkve in Fr. Zupančič iz Prekop. Priznanih je bilo 36 konj.

(Trtna uš) v Črnomeljskem okraji strašno naglo napreduje. Znova je konstatovana v katastralnih občinah: Božakovo, Mavrl, Petrova vas, Dobliče, Bedenj in Sodji Vrh. Trtne uši je žalibog že vse polno, tudi drugod po Dolenjskem, in Spodnjem Štajerskem.

(Trtna uš.) Deželni odbor kranjski predlaga v tej zadevi zbornici: Slavni deželni zbor naj sklene: 1. Izdaja poučne knjižice: „Nauk, kako zasajati vinograde z ameriški trtami“ jemlje se na znanje in odobruje; 2. deželni odbor se poblaščuje: a) da oddaje iz deželnih trtnic brezplačno ameriške rezanice in ukoreninjene trte, kolikor jih je na razpolaganje, malim neimovitim vinogradnikom, in b) da takim malim vinogradnikom, kateri svoje vinograde pravilno zasade z ameriški trtami, dovoljuje darila v denarjih do najvišjega zneska 50 gld. 3. V ta namen se za l. 1889. dovoli kredit 500 gld. iz deželnega kulturnega zaklada. 4. To poročilo se izročča upravnemu odseku v pretres in nasvetovanje.

(Uravnave Krke.) Deželni zbor kranjski je v seji dne 21. januarja 1887. bil sklenil, naprositi ministerstvo notranjih zadev, da bi po svojih tehnikih preiskavalo vprašanje uravnave spodnje Krke ter potrebno vkrenilo, da se zabranijo vedne povodnji ob dolenjem teku te reke. Notranje ministerstvo je sicer z ukazom z dne 16. maja t. l. dovolilo, da državni tehniki preiskujejo Krko, toda stroške, ki so proračunjeni na 2300 do 2500 gld., morala bi plačati dežela. Napraviti bi se moral poseben zemljevid za reko, na katerem bi bil narisani sedanji vodotok Krke z mostovi, brodovi, jezovi itd. ter na vsakih 200^m po močnih kolih zaznamovati visokost vode za navadni čas in za povodnji. Pri Dragi in Kostanjevici bi se postavila dva pegelna, na katerih bi se, kakor zdaj že v Novem mestu in Jesenicah

zaznamovala visokost vode. Delo bi trajalo polu leta in toliko časa bi trebalo za izdelovanje načrta. Ker gre tu ne samo za interese tamošnjih prebivalcev, temveč je tudi država zadeta, upati je, da bode del stroškov prevzela država.

(Pri zadnjem žegnanji) pri treh farah pri Metliki 27. avgusta t. l. je bilo 170 skopcev zaklanih in pojedenih, zraven tega pa še precej veliko govedine in perutnine povžito. Za žejo pogasit zadostovalo pak je komaj 6020 litrov trtne kapljice.

Tone: „Kdaj so tudi najnemirnejši možje krotki? Miha: Menda takrat, kadar so v brivčevih rokah.

Žitna cena v Novem mestu 24. septembr. 1888.

Domače pšenice mernik 1 gld. 80 kr., Debelače (koruze) 1 gld. 50 kr., Soršice 1 gld. 50 kr., Rži 1 gld. 50 kr., Ječmena 1 gld. 30 kr., Ajde 1 gld. 33 kr., Ovsas 65 kr., Krompirja 70 kr.

Loterijske srečke.

Gradec 15. septembra	5	57	58	17	49
Trst 22. „	86	49	28	29	64

Za popravo hiše katoliške družbe rokodelskih pomočnikov v Rudolfovem so darovali:

Neimenovan gospod iz Rudolfovega 5 gld., gg. državni pravdnik Schwinger 5 gld., Mat. Prijatelj 2 gld., J. Dobnikar 3 gld., J. Bolta 1 gld., dr. Marinko 40 gld. in gospodična Ana Widmer 3 gl. G. Bobnar, kovač, pusti pri delu 10 gl. 79 k.

Nabrani doneski za popravo inštrumentov.

Ostanek pri venčku mestne straže: 4 gl. 80 kr. — P. n. gospe: Gücel Marija s Kranja 2 gl., Šule 50 kr. Gospodična Jenkner M. 1 gl. — P. n. gospodje: Dr. Slane 10 gl., Kastelic st. 2 gl., Kus 2 gl., Pinter 2 gl., Bervar 2 gl., pl. Lehman 2 gl., Mehora Janez 2 gl., Poznik 5 gl., Jevnikar 2 gl., Dr. Vojska 2 gl., Dr. Gestrin 4 gl., Mohar 1 gl., pl. Langer 1 gl., Mosche 1 gl., Gandini 50 kr., Klemenčič 1 gl., Praprotnik 50 kr., vladni svetnik Ekel 2 gl., pl. Vestenek 1 gl., Schwarz 2 gl., pl. Fichtenau 1 gl., Božič 50 kr., Krajec 2 gl., Haika 80 kr., Poljanec 1 gl., Skale 1 gl., Pauser 1 gl., Ogoreutz 1 gl., Mehora Jakob 1 gl., Loger 2 gl., R. pl. Ullepitsch 1 gl., Dr. Škedl 1 gl., Walka 2 gl., Gregore 50 kr., Mikolič 50 kr., Jare 1 gl., Leinmüller 1 gl., Surz 1 gl., Seidl 2 gl., Dianič 50 kr., Germ 2 gl., Knoll 1 gl., Umek 1 gl., Dr. Marinko 2 gl., Felix Knifc 8 gl., Goles 1 gl., Kastelic ml. 2 gl., Dolenc 2 gl., Pollak 2 gl., Dornmüller 1 gl., Fajdiga 50 kr., Perušek 1 gl., Sturm 50 kr., Brunner 2 gl., Kerer 1 gl., Dejak 1 gl., Mendlik 1 gl., Jakše 1 gl., Senekovič 1 gl., pl. Trbuhovič 50 kr., Taboure 1 gl., Furlan 1 gld., Ausec 2 gl., Mogolič 80 kr., Dr. Rosina 50 kr., Brežnik 50 kr. Skupaj 109 gold. 40 kr.

Vsem p. n. gg. darovalcem izrekām tem potom svojo toplo zahvalo. — Če bi se v tem zapisniku kaka pomota nahajala, prosim jo pri meni naznaniti.

Kastelic.

Ker mi ni bilo mogoče pred svojim odhodom iz Zatičine osebno se posloviti od vseh svojih prijateljev in znancev na Dolenjskem, stori to javnim potom, ter kličem vrlim Dolenjcem

„srčni na zdar!“

Ivan Plantan, o. kr. notar

v Radovljici,

[148]

Išče se učeneč,

da bi se mesarije učil. Ki je trdnega zdravja, lepega vedenja in vsaj 14 let star.

Friedrich Schwarz,

Novomesto.

[147-1]

Dva lovska psa,

[152]

dobra, ne prestara, bi se takoj kupila! Ponudbe prošene na c. kr. pošto v Višnjigori do 10. t. m.

?? Kdo vé povedati, ??

kje je Janez Tisouc, domá iz Straže pri Novem mestu. Poizveduje se po njem zaradi dedščine po njegovu, 24. sept. t. l. umrli materi Jeri Tisouc.

[151]

Janez Smolič, Dolenja Straža.

10 hektolitrov izvrstne, domače, obdačene

slivovke

po 50 kr. liter prodaja se na drobno ali skupaj; po kušnju pošilja na zahtevanje župan F. Prijatelj, Sv. Trojica pri Mokronogu (Dolenjska).

[150]

Ustanovljeno
1. 1837.

Matija Gerber

Ustanovljeno
1. 1837.

(J. C. GERBER) v Ljubljani

prporoča

svojo bogato in raznovrstno zalogo

slovenskih molitvenih knjig,

po jako nizkih cenah in različno vezanih, na primér v papirju, v pol usnji pozlačene, popolnoma v usnji z zlato obrezo, v rujavem usnji okovane, dalje vezane v slonovi kosti, v ponarejenem kristalu, v žametu in plišu, z pozlačenimi vogli in s podobo v sredi. Izdeluje pa jih tudi, kakorkoli zahtevajo častiti naročniki.

Kdor vzame večje število knjižic, dovolim mu primerno znižanje cene (rabat).

Častite naročnike prosim, da naj se kar naravnost na mé obračajo.

Cenilnik pošljem na zahtevanje brezplačno in franko.

Dalje opozarjam svoje p. n. naročnike in kupovalce, da se že nekoliko časa prodajajo in širijo med ljudstvom slovenski molitveniki, ki niso na Krajskem prišli na svitlo, katerih ni spisal kaki gospod duhovnik in ki tudi nimajo knezoškofijskega potrjenja. Na teh knjigah se dalje nahajajo tudi taki napisi, kakor jih imajo knjige, ki so v moji zalogi in še celo trije različni napisi, med tem ko je vsebina pri vseh knjigah euaka.

[142-2]

Dobivajo se po vseh knjigarnah.

JOS. PAULIN

v Ljubljani, Marijin trg št. 2.

Koncesionirani glavni agent za potnike
v Ameriko.

Prodaja vožnje karte s polno garancijo od Ljubljane po najbližnji poti in naravnost do vsakršnega kraja v Ameriko, po najnižji ceni in poštenu postrežbi. „Cena od Ljubljane do Amerike od 60 gl. naprej“.

Kdor želi po ceni, dobro, hitro in srečno potovati, naj se zanesljivo obrne name in naj pazi, da se ne pusti tujim agentom zapeljati.

Za Kranjce, Spodnje Štajerce in Hrvate je pot čez Ljubljano in Gorenjsko najboljša, najhitrejša in najcenejša, ker tu imajo le moji potniki mnogo znižano vožno ceno in moji uradniki sprejemajo v varstvo potnike na vsaki večji postaji in jim pomagajo zopet naprej.

Z natančnejim poukom se radovoljno služi. [132-2]

Moji potniki so še vsi srečno dosegli svoj namen.

Od Ljubljane do Amerike le 13 dni.

Težkega bika

[149-1] (12 centov), ima na prodaj
Andrej Šali v Češči vasi pri Novem mestu.

Na Stopnem pri Škocijanu
[140-2] daje se v najem ali se pa prodá

lepo poslopje,

obstoječe iz: hiše in hleva, 18 parcel zemlje, pri tem je vinograd in čez 17 johov hoste. — Cenjeno je 1865 gl. Več pové posestnica Julija Kobe v Rudolfovem št. 104.

Jože Strzelba v Ljubljani

kupuje vedno po najvišji ceni:

češminjevo ljubje, jeternik, čmeriko (teloh), sladke ali šentjanžove korenice, arnikove rožice in razna druga zelišča.

V Novem mestu sprejema blago iz prijaznosti gospa Marija Rohrmann. [12-12]

V Zatičini na Dolenjskem, tik c. kr. uradov in farne cerkve, dá se

*** krčma, ***

(zelo pripravno za prodajalnico) s posebnim poslopjem, kegljiščem, kakor tudi zemljiščem od 1. grudna t. l. v najem. Oddá se tudi za desetek. — Več o tem pove lastnik

Fran Kovač, posestnik in učitelj

[129-3]

v Zatičini.

Lekarna pri angelju

Simon Sladovič plem. Sladoevič (prej Rizzoli) v Novem mestu.

P. n. občinstvu v mestu in okolici najuljudneje naznanjam, da sem od prej na dobrem glasu poznano Rizzoli-jevo lekarno prevzel, jo popolnoma novo vredil, ter jo z vsemi tudi najnovejšimi zdravili dobro založil. Dobivajo se razne tu- in inozemske specialitete, razne kirurški pripravke, gumi- in gutaperha-izdelki (fabrikati) in obveze (Verbandmittel). Nadalje imam vedno sveže napolnjene vsakovrstne mineralne vode. Mej drugimi rečmi priporočam že od prej dobro poznane zdravila za živino, kakor:

Mr. Tetley-eva zdravilna štupa za svinje, neogibno potreben pripomoček za svinjorejo. Izvrstna po mnogoterih izkušnjah utrjena, z najboljšim vspehom rabljena štupa za vsakovrstne svinjske bolezni in najboljši pripomoček proti kugi. Cena enega zavojčka 36 kr.

Švicarska štupa za govejo živino. To štupo rabijo na Švicarskem na vseh večjih pristavah z najboljšim vspehom.

Skušena štupa za konje. Brez te ne bi smel nikdo biti, kdor hoče lepe konje imeti. Zavojček 40 kr.

Restitutionsfluid ali cvet za konje, pravo krepilo in neobhodno potrebno za konjske noge. Steklenica 80 kr.

Prah zoper bolezni pri kokoših, purah, racah in sploh domači pernati živali. Zavojček 25 kr.

Naročila bom izvrševal točno in takoj po pošti in sicer najbolje s poštnim povzetkom (Postnachnahme).

[136-8]